

HIGIENOS INSTITUTO
Sveikatos stiprinimo centras

**PROJEKTO „KOMPLEKSINIŲ IR INTEGRUOTŲ, MOKSLU PAGRISTŲ
VISUOMENĖS SVEIKATOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMO
UŽTIKRINIMAS, BAZINIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PASLAUGŲ
TIKSLINĖMS GRUPĖMS TEIKIMAS“**

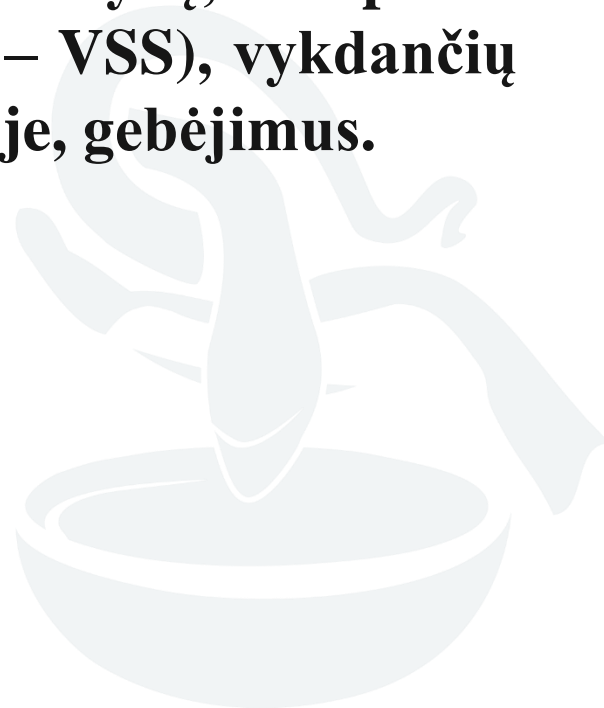
**VAIKŲ SVEIKATOS STIPRINIMO UGDYMO ĮSTAIGOSE MODELIO
APRAŠAS**

Nijolė Paulauskienė,
HISSC vyr. specialistė
nijole.paulauskiene@hi.lt
2024 m. gruodžio 2 d.
Vilnius

VAIKŲ SVEIKATOS STIPRINIMO UGDYMO ĮSTAIGOSE MODELIO APRAŠAS (APRAŠAS)

Tikslas – suvienodinti ir papildyti Biurų teikiamas vaikams ir paaugliams sveikatos stiprinimo ugdymo įstaigose paslaugas, sukurti alternatyvias paslaugų teikimo formas, pagerinti šių paslaugų kokybę, stiprinti visuomenės sveikatos specialistų (toliau – VSS), vykdančių visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, gebėjimus.

APRAŠO SVARSTYMAS

I.

2024-09-24 HI inicijavo nuotolinį susitikimą su savivaldybių visuomenės sveikatos biurų atstovais ir pristatė Aprašą
Susitikime dalyvavo 26 dalyviai iš 5 VSB;

II.

Aprašas buvo pakoreguotas išklausius Biurų pasiūlymus ir paprašyta Biurų (2024-10-16) pakartotinai pateikti siūlymus naujai pakoreguotam Aprašui.

Pastabas raštu pateikė: SVSBA, Šilutės VSB, Vilniaus m. VSB.

III.

HI suorganizavo antrą nuotolinį susitikimą (2024-11-13), kuriame dalyvavo 42 dalybiai iš VSB ir VSB asociacijos bei HI specialistai.

Po šio susitikimo koreguojant Aprašą, atsižvelgta ir į pastabas išsakytas nuotoliniame susitikime žodžiu.

Biurų pastabos ir siūlymai

1. Atkreipti dėmesį į VSS krūvius, užimtumą (įvairuose Biuruose jis skirtingas), todėl nereikėtų numatyti iš anksto užsiėmimų kiekio ir laiko. *(Atsižvelgta)*
2. Rinktis temas atsižvelgus į vaikų sveikatos rodiklius. *(Atsižvelgta)*
3. Mažinti temų skaičių, išimti lytinio brendimo temą, palikti Biurui galimybę pasirinkti vieną temą iš siūlomų kelių ir ją metų bėgyje vystyti. *(Atsižvelgta)*
4. Žiūrėti ir į mokyklos poreikius (planuojant veiklas). *(Atsižvelgta)*
5. Pabrėžta nuotolinio susitikimo metu, kad Biuras negali užsiimti ugdymu nei formalioje, nei neformalioje aplinkoje, tad pasiūlyti būreliai netinka, riktis kitą formą. *(Atsižvelgta)*
6. PASIŪLYMAS: Galima sveikatos stiprinimą vykdyti mokinių atostogų metu vykstančiose Stovyklose (ten yra galimybė įsiterpti), kitas pasiūlymas - Mobiliosios komandos. *(Atsižvelgta)*
7. Numatyti aprašo keitimą, nes atetyje prioritetai gali keistis. *(Atsižvelgta iš dalies, jau dabar galima temas pasirinkti, o vėliau, po Aprašo išbandymo, bus galima daugiau koreguoti).*
8. Dėl Biurų kompiuterinės įrangos (nuomonė-„ne visi Biurai turi kokybišką įrangą“). *(Atsižvelgta iš dalies)*
9. Vertinant vaikų sveikatos raštingumą, siūloma klausimyną paskirstyti į amžiaus grupes ir numatyti galimybę keisti klausimus. *(Atsižvelgta)*

Tikslas siekiamas:

2025 m. Aprašą įgyvendina Biuras, pateikęs paraišką ir gavęs Aprašo veikloms vykdyti skirtą finansavimą.

Mokinių sveikatos stiprinimo ugdymo įstaigose funkcijos įgyvendinimui siūlomos formos:

1. Mobiliosios komandos – Biuras suformuoja mobiliąsias komandas, kurios teiks sveikatos stiprinimo paslaugas ugdymo įstaigoje

arba

2. Stovyklos komanda – Biuras suformuoja specialistų komandą, kuri rūpinsis mokinių sveikatos stiprinimu ir teiks sveikatos priežiūros paslaugas Mokinių dieninių stovyklų metu per Mokinių atostagas, kai stovyklas organizuoja ugdymo įstaiga,

3. Galimi abu būdai (hibridinis pasirinkimas)

Mobiliosios komandos

Mobilioji komanda – specialistų komanda, kurią sudaro 2 ir daugiau specialistų ir kurie kompensuoja sveikatos priežiūros paslaugų teikimo stygių ugdymo įstaigoje teikdami alternatyvią paslaugą tais atvejais, kai: mokykla neturi ar laikinai neturi VSS, kai paslaugai atlikti reikalinga daugiau specialistų, kai VSS dirba ne visą darbo laiką (0,25 ar 0,50 etato ir kt.), kai VSS išeina ilgų atostogų bei kitais nenumatytais atvejais.

T.y. Mobilioji komanda atlieka paslaugą toje ugdymo įstaigoje, kur sveikatos priežiūros paslaugos atliekamos nepilnai arba, kai jaučiamas didesnis poreikis šioms paslaugoms.

Stovyklos komanda

Stovyklos komanda - specialistų komanda, kurią sudaro 2 ir daugiau specialistų ir kuri teikia papildomas sveikatos stiprinimo paslaugas ugdymo įstaigos organizuojamose dieninėse mokinių stovyklose mokinių atostogų metu ir atliepia į mokyklos poreikį kelti sveikatos raštingumą pasiūlyta tema (temomis).

Stovyklos komandos veikimo principas, specialistų poreikis bei kiti aspektai, reikalingi paslaugos atlikimui, aptariami ir suderinami su ugdymo įstaiga iš anksto.

Aktualios temos vaikų sveikatos stiprinimui, remiantis pastarųjų metų sveikatos rodikliais

**Ugdymo įstaigai pasiūloma 1 tema (kelias) metams iš Apraše
pasiūlytų 5 temų:**

- **psichikos sveikatos stiprinimas ir psichoaktyviųjų medžiagų
vartojimo prevencija;**
- **burnos higiena;**
- **užkrečiamųjų ligų prevencija;**
- **sveikatai palanki mityba;**
- **sužalojimų prevencija ir pirmoji pagalba.**

Biurui įgyvendinant Aprašą rekomenduojama:

- 1. Pasirinkti paslaugos įgyvendinimo formą: Mobiliąsias komandas ar Stovyklų komandas,**
- 2. Pasiūlyti ugdymo įstaigoms įgyvendinti aktualiausią sveikatos stiprinimo temą (temas),**
- 3. Siūlyti įgyvendinimo būdus : teoriniai ar praktiniai užsiėmimai, konsultavimas, informacijos rengimas/pateikimas, dalyvavimas mokyklų organizuojamuose renginiuose su aktualia tema ir kt.,**
- 4. Pritaikyti teikiamą sveikatos stiprinimo paslaugą mokinių grupėms pagal amžių, poreikius, įtraukiant ir specialiųjų poreikių vaikus,**
- 5. Pasiūlyti nuotolonę paslaugą Mokinių tėvams (pagal mokyklos poreikį),**
- 6. Teikiant paslaugą, įtraukti mokytojus, pagalbos mokiniui specialistus,**

Apsvarstyti galimybę įtraukti ne tik Biuro, bet ir kitus specialistus pagal susitarimą ar perkant paslaugą.

